

#

Unge og digitale medier – hvad ved/tror vi om kvalitet, omfang og konsekvenser
&

Hvad kan skole/vejledere/voksne gøre for at sikre ansvarlighed, fore-
bygge og afhjælpe digital mobning blandt unge.

SoMe – right

- **Sådan bruger de unge de sociale medier**
- **Konsekvenser / sociale spilleregler**
- **Vejen til nuværende social medie kultur**
- **Symptomer på kulturen**
- **De gode ting**
- **What to do**

Dialog

Bevægelse

Aktivering

Produkt

Viden

Refleksion

Interne beslutninger / refleksioner

Kilder

SoMe – right

Sådan bruger de sociale medier

Overskriften for alle sociale medier er at kunne dele, forbinde, følge med. De unge deler billeder, ord, emojis efter stemning og som form, meninger, interesser, netværk og film. De forbinder med andre unge, som de kender eller møder online, forbinder til interesser og følger mennesker, holdninger og aktiviteter, som de finder interessante eller som de kan lade sig inspirere af/ bruge socialt. Underoverskrifter er at modtage reaktioner som likes, kommentarer, delinger. Med andre ord er der forskel på at agere, interagerer og reagerer - blandt andet gennem likes, kommentarer, delinger og tid.

Særligt populært er:

Snapchats billed/film/chat-funktioner incl. features.

Instagrams funktion med filter på billeder, både som udøver og følger

Facebooks messenger-funktion samt Gruppe-funktion

Andre løbende medier, der dukker op pt er fortrinsvis medier og apps, der taler til muligheden for at være anonym, herunder Yoodle og Yellow

Youtube til at følge og kommentere eller dele egne interesser

Whatsapp til at håndtere beskederne ét sted

De fleste unge har en profil på mindst de tre førstnævnte, men mange har flere profiler, hvis de for eksempel har en interesse, der gør, at de vil dele noget, der udelukkende handler om den interesse. Såsom sneakers, livsstil/skønhed, jokes etc.

SoMe – right

”Mobning på sociale medier kan man ikke slukke for, og man kan ikke altid overskue konsekvensen eller finde frem til årsagen eller personen bag.”

”Det foregår så hurtigt nogle gange, og jeg synes, det er svært at følge med i, hvornår man er inde og hvornår man er ude.”

Direkte mobning

Foregår direkte på en væg (Instagram og Facebook) hos offeret selv eller offentligt i grupper / åbne chats. Der gøres grin med, hånes, deles billeder, trues.

Kan også foregå i direkte beskeder (også Snapchat) fra anonyme profiler og som ”debat” om en person, som alle kan identificere, selv om navnet ikke er angivet.

Det foregår også ved kommentarer, der løber løbsk eller i chats, hvor der er opstået konflikter.

Foregår også via delinger af billeder, hvor det ikke nødvendigvis er offentligt tilgængeligt men delt så mange steder og gange, at offeret ikke kan undgå at få det at vide.

Billeder kan være: Nøgenbilleder, manipulerede billeder eller billeder, hvor personen er fuld eller uvidende om at billedet bliver taget. Det samme gælder film.

Det kan både være systematisk og bevidst mobning såvel som tilfældig mobning, hvor nogle personer til en fest har filmet en fuld pige eller dreng og derefter deler ude i forskellige grupper.

For mange unge er det svært at være den, der bliver skrevet om, hvis de ikke selv kan kommentere på det.

Hård mobning er, når der også laves falske profiler, der deler billeder eller tekst om en person eller måske endda stjæler offerets identitet og deler og agerer negativt.

Indirekte mobning

Foregår ofte, så det er svært for voksne at afkode eller forstå. For eksempel, hvis der pludselig bliver stille i en klassechat, eller når en person aldrig får likes som den eneste, eller hvor der altid kommenteres med grine smileys. Når der deles private beskeder eller billeder, eller når hån og negative kommentarer bliver liket.

SoMe – right

Nyere

1/3 af unge, der selv har prøvet at blive mobbet på nettet har selv mobbet andre.

Børnerådets undersøgelse: <http://www.boerneraadet.dk/nyheder/nyheder-2017/mere-end-hver-tredje-ung-som-er-blevet-udsat-for-digital-mobning-har-ogsaa-selv-mobbet-andre-paa-nettet>

Jo mere tid, unge bruger på nettet, jo større risiko for online mobning. Delkonklusion af undersøgelse fra Børnerådet:

http://www.boerneraadet.dk/media/109991/bc398rneindblik_nr215_digital_mobning_cn.pdf

Ifølge DCUM (undersøgelse fra 2015) havde de fleste børn og unge 7.-9. Klasse oplevet mobning – enten på egen krop eller været vidne til.

<http://dcum.dk/undersogelser/digitalmobning>

Kigger man på rapporten fra Dansk Center for Undervisningsmiljø's rapport rammer den udfordringer for nuværende ungdomsuddannelseselever ind, dog i overskrifter:

<http://dcum.dk/media/1223/dcum-rapport-digital-mobning.pdf>

Perspektiv i forhold til gode/dårlige sider:

Videnscenter m spiseforstyrrelser og selvskade har i undersøgelsen af følgende konklusion: sociale medier er fyldt med gode råd til vægttab, selvskade og glasbilleder, der har negativ effekt på personer, der lider af spiseforstyrrelser og selvskadende tendenser (side 9). Men sociale medier giver også mulighed for støtte og hjælp samt ikke mindst motivation til at bekæmpe sin spiseforstyrrelse eller selvskade (side 10). Afgørende er, at de unge bliver klædt på til at bruge de sociale medier konstruktivt.

<https://www.viooss.dk/web/uploads/Spiseforstyrrelser-selvskade-og-sociale-medier.pdf>

SoMe – right

Digital mobning rammer hårdt, sætter spor og har ofte også vidtrækkende konsekvenser. Digital mobning spiller ind på trivslen hos offeret, gruppen og vidnerne. Digital mobning har indflydelse på stemningen i klassen, gruppen, foreningen, familien.

Følger:

Eksklusion, overarbejde/analyse, stress, angst, usikkerhed, utilstrækkelighed, ændret adfærd, utryghed.

Svære konsekvenser:

Markant ændret adfærd og trivsel, ensomhed, angst. I USA som i Danmark er der eksempler på, at digital mobning har været medvirkende til selvmord. Om det har været årsag alene, er endnu ikke blevet påvist.

Børnerådet fra 2016, Center for Ungdomsforskning trak følgende notater ud af ungdomsundersøgelse 2016:

42 procent af de unge, der er blevet mobbet på nettet det seneste år, har skadet sig selv. I en typisk 9. klasse er det hver femte elev, som har prøvet at skade sig selv.

Hver 20. elev i 7. klasse har flere gange om ugen/et par gange om måneden oplevet, at der er blevet skrevet grimme ting til dem på sociale medier, så andre kunne se det.

Mobning øger risikoen for selvmord. En langt større del af unge, der har overvejet at begå selvmord (40,4 procent), end af dem, der aldrig har overvejet det (14,6 procent), er ofte blevet udsat for mobning i løbet af deres skoletid.

Blandt de unge, der har forsøgt at tage deres liv flere gange, har næsten to ud af tre ofte været udsat for mobning.

SoMe – right

Nuværende SoMe-kultur

Unge på sociale medier anno 2017 har blandt andet:

- Været på sociale medier mellem 3 og 8 år hvis man tæller indledning på Tablets og computer med, så er det endda længere. SMS, MovieStarPlanet, FIFA-online etc. er også sociale platforme.
Overskriften er, at de er socialt umode, når de starter.
- Startet deres sociale liv ved at være på Youtube
- Ofte været på selv om de ikke havde tilladelse hjemmefra / selv fundet ud af at installere apps og oprette profiler og dermed ikke fået hjælp til privatindstillinger samt hjælp til sikker adfærd
- Været nødt til at finde ud af de sociale regler selv
- Været udsat eller set andre været udsat for mobning eller hårdt sprog allerede tidligt
- Oplevet hårdt sprog og ureflekteret adfærd
- Været en del af en veludviklet delekultur
- **Været eksponeret for, at negativ adfærd (likes af negative kommentarer etc) giver reaktion og kraftigt eksponeret for like, dele og selfie-kultur**
- Modtaget masser af links og billeder, der har været i omløb
- Været "på" sammen med andre – uden at tale så meget om det

SoMe – right

Under overskrifter som "Hævnporno", Hårde grupper på Facebook, Online-mobning leder til selvmord

- er symptomerne, at mange børn og unge deler, liker, håner uden at tænke nærmere over det. Vejen til hårde grupper er ofte, at de er blevet vant til, at negativ adfærd giver likes.

Hævnporno er, når en eks hævner sig på en tidligere partner ved at dele et eller flere billeder af ham/hende. Der findes ikke som sådan et begreb, der dækker, når en person får hacket sin egen computer og der heraf deles nøgenbilleder af personen selv eller billeder af en tidligere kæreste eller som er modtaget via dropbox, sociale medier, screenshots fra sms.

Der findes heller ikke noget begreb, der dækker, hvad der oftest sker, når der deles nøgenbilleder. Nemlig at en person lokkes, fristes eller trues til at dele et billede af sig selv, ofte via Snapchat, hvorefter billedet bruges til at presse flere billeder ud eller som mobning og udskamning på sociale medier. Eller hvor en person deler et eller flere billeder i lukket forum, hvor der er en enkelt eller to, der deler videre derfra.

Heller ikke en begreb, der dækker den hverdag, hvor børn og unge oplever at de bliver filmet eller fotograferet i masser af situationer, som de ikke havde drømt om. Eks. på vej ned i soveposen på lejrskolen, i omklædningsrummet, når de er fulde eller tror, de er trygge hjemme hos en ven eller kæreste.

Hård mobning og hårde grupper på Facebook er måske nok en del af mange unges hverdag, men vejen dertil er præget af, at negativ adfærd giver likes. Ikke alle, der er i grupper, mobber, og ikke alle, der ikke er i de hårde grupper, mobber ikke. Der er mange andre måder at mobbe på end i de hårde grupper på Facebook, og mobningen foregår ofte i flere former og fora, længe inden børn og unge bliver medlem af grupper på Facebook.

Hurtighed og manglende refleksion, notifikationshike, fokus på telefonen i stedet for fællesskabet, humøret sættes af telefonen.

Mange udtrykker behov for hjælp til at lægge telefonen.

SoMe – right

”Voksne fokuserer altid på alt det negative, men der er også meget godt på sociale medier!”

”Hvis bare jeg kun kunne få det gode og ikke alt det dårlige.”

”Når vi alle i gruppen er enige om ikke at gå med det negative, bliver det hele en bedre oplevelse, men det stresser mig, når jeg er den eneste, der kun er med i det gode, for så kan de andre jo mobbe mig, imens jeg tror, alt er godt.”

Sociale medier er kun sociale, fordi mennesker er sociale. Uden andre mennesker, var sociale medier ikke sjove.

Der er de positiv fællesskaber, den positive jargon (som mange voksne har det svært med), der er interesser, online hjælp til alt fra venindeproblemer, mobning og spiseforstyrrelser til hvordan man regner arealet af en trekant ud eller finder den seneste rabatkode til køb af sneakers.

De gode og varme fællesskaber findes også på sociale medier.

Der er mange grupper på Facebook, hvor piger og drenge finder støtte i hinanden. Så længe den positive ånd er i hævd, står medlemmerne stærkt sammen – også når der engang imellem kommer en negativ kommentar.

Der er også fællesskaber for unge, der ellers ikke ville snakke, skrive eller kommunikere med andre og unge, der på andre platforme i livet føler sig marginaliseret. Indsatser af onlinegrupper, der spotter, når nogle har det svært og for eksempel giver udtryk for at være kede af livet.

SoMe – right

- **Venindeliv Sjælland**
Lukket gruppe
1977 medlemmer
 - **Find en veninde #dueraldrigalene**
Lukket gruppe
10.057 medlemmer
 - **Smilet (søg venner og veninder i et fællesskab mod ensomh...**
Lukket gruppe
10.000 medlemmer
 - **Vennelandet = Få nye venner og veninder på Facebook**
Lukket gruppe
26.095 medlemmer
 - **Tinder for veninder**
Lukket gruppe
7446 medlemmer
 - **Lukket gruppe**
39.155 medlemmer
 - **Aabenraa pigerne 2.0**
Lukket gruppe
25.796 medlemmer
 - **PDOP - Piger, Drengene Og Problemer**
Lukket gruppe
62.174 medlemmer
-

What to do

Tidlig indsats

At ramme dem på flere platforme: hjemme, skolen, fritiden

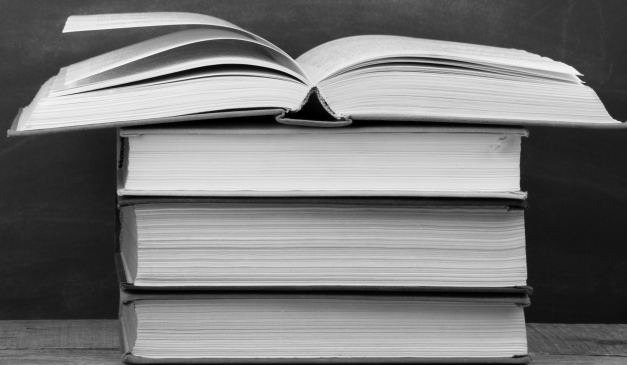
Undervisningsform:

Start med dialog, herefter:

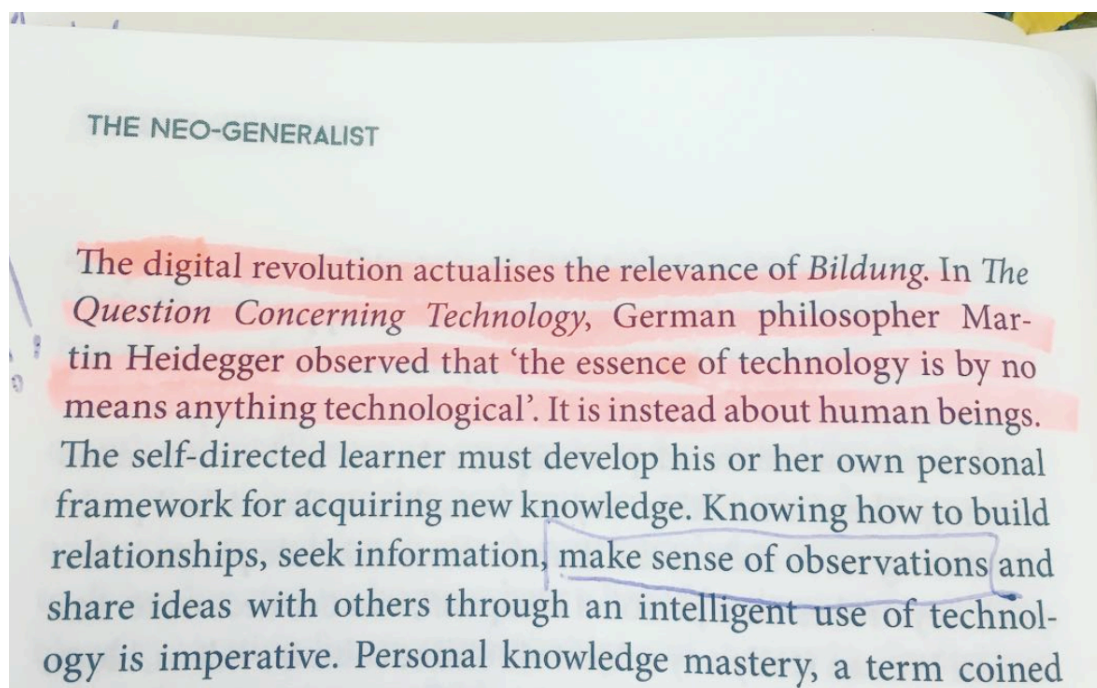
Viden & Aktivering

Produkt

Refleksion og opsamling
Evt. fælles regler, personlige mål

Dialog – fordi det er mennesker og ikke maskiner

SoMe – right

What to do

Dialog

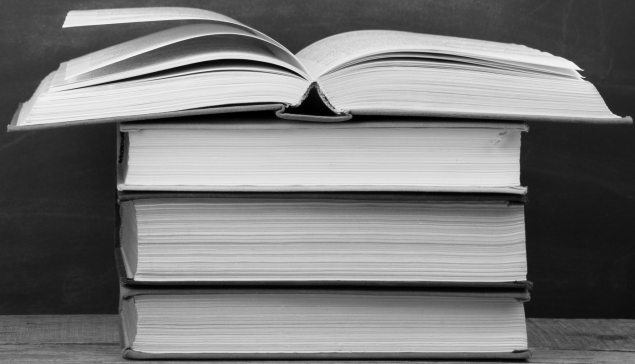
Bevægelse

Aktivering

Produkt

Viden

Refleksion

Et godt SoMe-forløb starter ofte med dialog. Unge taler ikke sammen – de er hinandens vidner og formodes ofte at være videre.

Dialog

Aktivering

Cases, problemformulering, tese

Viden

Love, forskning, historik

Produkt

Film, forslag til app, ide til lov, idé til undervisning

Refleksion

SoMe – right

#

Fra "digital dannelse" til almindelig sund fornuft

**Ud af skærmen og tættere på hverdagen i skolen
og derhjemme**

Bevidste brugere har løbende dialog og reflekterer over oplevelser og viden verbalt.

Bevidste brugere støttes bedst af bevidste fagpersoner, herunder lærere og vejledere. Ikke eksperter på teknikken men på dannelse.

Fagpersoner kan lære meget af dialogen, internt såvel som af eleverne og deres erfaringer.

Fælles rammer giver ro og tryghed og kan forebygge mobning.
Regler om tid til mobilen/skærmen giver ro!

Social medie råd giver gode råd og handler på aktuelle problemstillinger.

Ny test offentliggøres uge 44: Så mange notifikationer får unge på deres telefon i døgnet.

SoMe – right

Forskning, undersøgelser, links og artikler:

Hvad gør et like ved teenagers hjerne og opførelse:

UCLA:

<http://newsroom.ucla.edu/releases/the-teenage-brain-on-social-media>

<https://www.psychologicalscience.org/news/releases/social-media-likes-impact-teens-brains-and-behavior.html>

Undersøgelser viser, at teenager gerne vil tale med voksne og have regler og viden om digitale medier, konsekvens og metoder.

Blandt andet ved Pennsylvania State University:

<http://news.psu.edu/story/452967/2017/02/27/research/kids-want-parental-help-online-risk-fear-parental-freak-outs>

Studie undersøger, om teknologi, der skal hjælpe børn og unge til bedre sikkerhed har effekt:

<http://news.psu.edu/story/452954/2017/02/27/research/online-security-apps-focus-parental-control-not-teen-self>

Danske undersøgelser/perspektiver af nyere dato:

Gode råd på baggrund af undersøgelse af, at børn "bare" får en mobil og ikke får regler og rammer:

<http://www.dr.dk/nyheder/indland/teenagere-vores-foraeldre-giver-os-ingen-regler-opfoersel-paa-mobilen>

Om det digitale liv blandt elever i mellemtrinnet: Tendensundersøgelser af UNICEF og Center for Rummelighed:

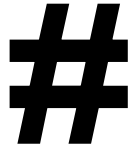
<http://rummelighed.org/digitale-liv-blandt-elever-paa-mellemtrinnet/>

Stanford:

Om bevidst brug og evnen til at afkode falske nyheder og virkeligheden:

<https://ed.stanford.edu/news/stanford-researchers-find-students-have-trouble-judging-credibility-information-online>

Forskning, undersøgelser, links og artikler:

Børn ned i 2.-6. Klasse skal undervises i at aflæse andres følelser:

<https://www.b.dk/nationalt/de-har-ikke-laert-at-aflaese-andre-menneskers-basale-foelelser>

Om alt det, vi ikke ved om vores børns liv på sociale medier. Analysepapir fra Sex & Samfund:

► [Læs analysepapiret Børns liv på sociale medier](#)

Linksamling HER

<http://some-right.com/artikelsamling-perspektiv-og-link/>

Se netop offentliggjort studie:

The Guardian:

Stress and social media fuel mental health crisis among girls

<https://www.theguardian.com/society/2017/sep/23/stress-anxiety-fuel-mental-health-crisis-girls-young-women>

**Ved spørgsmål eller kommentarer/ønsker om
uddybning kontakt mig endelig:
lmk@lykkemoellerkristensen.dk**

**Følg med på SoMe-Right.com, der opdateres frem
til den 11. Oktober 2017**

